

ת"פ 30250/04/16 - מדינת ישראל נגד מאמון אדעים

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 30250-04-16 מדינת ישראל נ' אדעים

בפני כב' השופטת חנה מרים לומפ

המאשימה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

ע"י ב"כ עו"ד אביעד דוויק

נגד

הנאשם

מאמון אדעים

ע"י ב"כ עו"ד נסאר מסיס

גזר דין

1. בישיבת יום ה-22.3.18, חזר בו הנאשם מכפירתו והודה בעובדות כתב האישום, לאחר שכתב האישום תוקן, זאת בעקבות הסדר טיעון. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**) ובמספר עבירות לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן - **חוק הלבנת הון**). במסגרת ההסדר, לא הייתה בין הצדדים הסכמה לעונש וכל צד טען באופן חופשי לעונש, לאחר שהתקבל תסקיר שירות מבחן בעניינו של הנאשם בהתאם להוראת בית המשפט.

2. ואלה עובדות כתב האישום המתוקן:

חלק כללי

1. בבעלות אחי הנאשם, מוהנדס אדעים, חברת 'יסור ניקיון ושמירה בע"מ' [להלן: 'חברת יסור']. הנאשם מנהל בפועל את החברה. במועדים הרלוונטיים לכתב האישום הייתה חברת 'יסור' מוכרזת כחדלת פירעון ומוגבלת בבנקים. הנאשם ידע על כך.

2. לאורך שנים עסק הנאשם במסגרת החברה, בין היתר, בסחר בתוצרת חקלאית.

3. במועדים הרלבנטיים לכתב האישום, על רקע עיסוקו האמור לעיל, פעל הנאשם יחד עם אחרים על מנת להונות ולקבל במרמה סחורה מחקלאים מבלי לשלם עבורה, למכור אותה ולהסתיר את מקורה, הכל כפי שיפורט בהמשך.

אישום ראשון

1. במועד שאינו ידוע למאשימה במהלך ראשית שנת 2015, קשרו ניר בנימין, צביקה בנימין ושמעון טובול (להלן: 'ניר', 'צביקה' ו'שמעון') קשר לרמות חקלאים ולקבל מהם תוצרת עמוד 1

חקלאית מבלי לשלם את תמורתה (להלן: 'הקשר').

2. לצורך מימוש הקשר וקידומו רכש ניר, ביום 5.2.2015, את חברת 'רוי רום קווי חלוקה' מספר ח.פ. 514332105 (להלן: 'קווי חלוקה'), אשר היתה בבעלותו של שי זקן (להלן: 'זקן'). זקן נותר בעליה של חברת 'רוי רום שיווק' בע"מ ח.פ. 514213743 (להלן: 'רוי רום שיווק') - חברה בעלת מוניטין טוב ואמין בתחום סטונאות בתוצרת חקלאית.

3. עם רכישת קווי חלוקה, ועל מנת לקדם את הקשר במהלך החודשים מאי-יוני וראשית יולי שנת 2015 (להלן: 'התקופה'), נסעו ניר, צביקה ושמעון מספר פעמים לפגישות עם חקלאים מאזורים שונים בצפון המדינה. ניר וצביקה הציגו את עצמם כבעלי חברה העוסקת בשיווק תוצרת חקלאית. בחלק מהמפגשים הציגו את עצמם כקניינים של חברת 'רוי רום שיווק', בודעם שאין הדבר אמת.

4. במסגרת מפגשים אלו וכתוצאה מהם, רכשו ניר וצביקה, לעיתים יחד ולעיתים לחוד, תוצרת חקלאית בשמה של חברת רום קווי חלוקה. תחילה, רכשו כמויות קטנות יחסית של סחורה ואת תמורתן שילמו במזומן, או בשיקים מתוארכים למועד קרוב אשר נפרעו, ובכך רכשו את אמון החקלאים מהם רכשו תוצרת חקלאית.

5. לעיתים, תוך שהם מנצלים את הדמיון שבין שמה המלא של חברת 'רוי רום קווי חלוקה' לשמה של חברת 'רוי רום שיווק' ואת המוניטין של האחרונה ובעליה, קישרו ניר וצביקה בין 'קווי חלוקה' ל'רוי רום שיווק' וכשנדרשו לקשר בין החקלאים לשי, על מנת שהאחרון יאשר, כביכול, את אמינות 'קווי חלוקה' וניר וצביקה כבעליה, נתנו ניר וצביקה לחקלאים מספר טלפון איתו יוכלו, כביכול, ליצור קשר עם שי, בעוד שבפועל ענה ניר לטלפון, התחזה בכזב כ'שי', אישר את אמינות החברה ושכנע את מי מהחקלאים לסחור עמה.

6. כתוצאה מן הקשרים שטוו מול חקלאים בצפון כמתואר לעיל, קנו ניר, צביקה ושמעון, בשמה של 'קווי חלוקה', סחורה בהיקפים גדולים מהחקלאים בצפון בסכום כולל של 4,700,146 ש"ח. עבור סחורה בסך 2,967,774 ש"ח מסרו ניר וצביקה, שיקים של חברת רום קווי חלוקה, אשר היו מתוארכים למועדים עתידיים שחלו לאחר יום 9.7.2015, בודעם, כי לאחר מועד זה או בסמוך לו לא יהיה כיסוי מספיק בחשבון הבנק של 'קווי חלוקה', ומתוך כוונה לקבל את הסחורה ולא לשלם את תמורתה. עבור סחורה בסך כ-1,500,000 ש"ח לא שילמו הנאשמים כלל.

7. במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה בחודש יוני 2015, פנו ניר וצביקה ושמעון לנאשם בכדי שיעזור להם במעשה המרמה. על פי התוכנית של ניר וצביקה ושמעון, הנאשם, בשם חברת 'יסור', יספק כסות חשבונאית לפעילות פיקטיבית של סחר בתוצרת חקלאית כמפורט להלן.

8. את הסחורה החקלאית של חקלאי הצפון מכרו ניר, צביקה ושמעון בשם 'קווי חלוקה' כמפורט להלן: חלק מהסחורה מכרו ניר, צביקה ושמעון ישירות לחברת 'רוי רום שיווק' לשם הפצתה, וחלק מהסחורה הועברה פיזית לחברת 'רוי רום שיווק' על ידי ניר צביקה ושמעון, אך למרות זאת נרשמה כסחורה שהועברה לידי 'רוי רום שיווק' על ידי הנאשם בשם חברת 'יסור' וזאת כדי לייצר מצג שווא לפיו ניר שמעון וצביקה מכרו את הסחורה לנאשם והוא מכר אותה בהמשך ל'רוי רום שיווק'. מטרת מצג השווא האמור הייתה כדי לאפשר לניר צביקה ושמעון לטעון כי קריסתו הכלכלית של הנאשם, היא זו שמונעת מהם לעמוד בהתחייבויותיהם כלפי חקלאי הצפון, למרות שבפועל הנאשם לא היה אמור לשלם לניר שמעון וצביקה.

9. כחלק מתכנון המרמה ובמטרה ליצור מצג שווא כלפי החקלאים, לפיו הנאשם בשם חברת 'יסור' חייבים כספים ל'קווי חלוקה', העביר הנאשם לניר, לבקשתו, שיקים של 'יסור' בסכום של כ-2 מיליון ₪, וזאת בידיעה ששיקים אלו ללא כיסוי. מטרת העברה זו הייתה לשוות בכזב למעשה המרמה של ניר צביקה ושמעון כלפי החקלאים אופי של כישלון עסקי גרידא של חברת קווי חלוקה אשר שקעה בחובות כיוון שקיבלה תשלום ללא כיסוי מחברת 'יסור'. הנאשם עשה כן, בעוד שבפועל ידע, כי שיקים אלה לא יכובדו, וכי הנאשם וחברת יסור אינם אמורים לקבל תמורה בהיקף הסחורה אשר נרשמה על שמה.

10. בנוסף לרישום הפיקטיבי של חלק מהסחורה החקלאית שסופקה על ידי 'קווי חלוקה' ברישומי חברת 'רוי רום שיווק', כסחורות של 'יסור', קיבל הנאשם עשרה שיקים בסך של 1.5 מיליון ש"ח מחברת 'רוי רום שיווק' בתמורה לסחורה שהועברה על שם חברת 'יסור'. הנאשם, בהוראת ניר צביקה ושמעון, פרט שיקים אלו בסוכנות נותן שירותי מטבע (להלן: 'נש"מ') 'ליסיג בע"מ' בתלפיות ומסר את הכסף המזומן שקיבל לניר צביקה ושמעון או פעל איתו עבורם, מבלי לתעד את הדבר או להפקיד את הכסף בחשבון השייך לחברת יסור. בחלק מהמקרים הכסף נשאר בנש"מ ולאחר מכן נלקח על ידי שי זקן או מי מטעמו והועבר לניר, צביקה ושמעון.

11. החל מיום 10.7.15, חדלה כל פעילות בחשבון הבנק של 'קווי חלוקה' וכתוצאה מכך חזרו כלל השיקים, המתוארכים ליום זה והלאה בהעדר כיסוי מספיק. חלק ניכר מהמחאות אלו נתנו הנאשמים בשם 'קווי חלוקה', לחקלאים בצפון תמורת הסחורה שנרכשה מהם ושווקה כמפורט לעיל.

12. לאחר שהתברר לחלק מהחקלאים ששיקים שקיבלו מהנאשמים ו'קווי חלוקה' חזרו בהעדר כיסוי מספיק בחשבון הבנק של 'קווי חלוקה', הציגו ניר וצביקה בפניהם מצג שווא לפיו 'קווי חלוקה' קרסה כלכלית בשל כספים שהנאשם בשם חברת 'יסור' חייב להם עבור הסחורה שרכש מהם ומכר לחברת 'רוי רום שיווק בע"מ' וכן לשווקים בשטחים, וזאת בהתאם לתכנון מוקדם כמפורט בסעיף 9 לעיל, ביודעם שאין זו אמת, וכי הנאשם לא רכש מ'קווי חלוקה' או מניר צביקה ושמעון סחורה כלל ולא היה חייב לשלם תמורה בהיקף הנטען.

13. על מנת להמשיך ולהונות את החקלאים ניסו ניר וצביקה להפקיד את השיקים של חברת 'יסור' בבנק, בידיעה כי לשיקים אלו אין כיסוי במטרה ליצור מצב שווא של קריסה כלכלית של קווי חלוקה עקב חובות אליהם נקלעה, כביכול, בגלל העדר כיסוי לשיקים של חברת 'יסור'. כצפוי מראש, השיקים של 'יסור' אכן חזרו בהעדר כיסוי. ניר וצביקה ושמעון הציגו לחקלאים בצפון את השיקים החוזרים של חברת 'יסור' והבטיחו לחקלאים כי יחזירו להם את כספם אך לשווא.

14. הנאשם עשה את כל המיוחס לו לעיל תמורת תשלום בסך של כ-50,000 ש"ח.

15. במעשיו המתוארים לעיל, היה הנאשם שותף לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, הבאות לידי ביטוי בתחכום, בהיקף הפגיעה והנזק הקשה שהסב לפרנסתם של אחרים.

אישום שני

העובדות: א.

1. במהלך ביצוע העבירות המתוארות באישום 1 לעיל, קיבלו ניר, שמעון וצביקה והנאשם במרמה כספים. כספים אלו מהווים 'רכוש אסור', כהגדרתו בסעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון.

2. הנאשם, ביחד עם ניר וצביקה ושמעון, ביצעו פעולות אשר נועדו להסתיר או להסוות את מקור הרכוש האסור, את זהות בעלי הזכויות בו, את מקומו, את תנועותיו ואת עשיית הפעולות בו, כמפורט להלן:

3. בין היתר, ביצע הנאשם את הפעולות הבאות:

א. הנאשם הסכים כי ניר וצביקה ושמעון יעבירו סחורה בהיקף של 2,340,000 ש"ח לחברת 'רוי רום שיווק' שבבעלות שי זקן, אולם הסחורה תירשם בהנהלת החשבונות של חברת 'רוי רום קווי חלוקה' כאילו העבירו אותה לנאשם ולחברת 'יסור', וכי הם יוציאו חשבוניות בגין עסקה מדומה זו.

ב. בהמשך לאמור בס"ק א', הנאשם הסכים כי הסחורה אשר כביכול הועברה לחברת 'יסור' מניר ושמעון וצביקה, תועבר בפועל לחברת 'רוי רום שיווק' ובהנהלת החשבון של חברת 'רוי רום שיווק' תירשם כאילו הגיעה מחברת 'יסור' ובהתאם הוציא חשבוניות של חברת 'יסור' לחברת 'רוי רום שיווק' בגין עסקה מדומה זו.

ג. כחלק מפעולות ההסוואה האמורות לעיל, הנאשם מסר לחברת רוי רום קווי חלוקה,

שיקים של חברת 'יסור' בגובה של כ-2.1 מיליון ש"ח, למרות שידע ששיקים אלה לא יכובדו וכי חברת 'יסור' לא קיבלה סחורה כתמורה עבור השיקים האמורים וכי מתן השיקים נועד אך כדי להסוות פעולות מרמה.

ד. ניר שמעון וצביקה דאגו לכך ששי זקן יוציא שיקים על שם חברת 'יסור' בסכום של 1,500,000 ש"ח אשר יחזו להיות שיקים אשר משולמים לנאשם בשם חברת 'יסור'. הנאשם קיבל שיקים אלה וביצע בהם את הפעולות הבאות:

(1) חלק מהשיקים פרע הנאשם במזומן, אך השאיר את המזומן בצ'ינג' והתמורה נלקחה בהמשך ע"פ הוראות שי זקן, ניר, שמעון וצביקה ע"י אחרים בלא שניתן לכך כל ביטוי בספרי 'יסור' או בספרי 'רוי רום קווי חלוקה'.

(2) חלק מהשיקים נפרעו במזומן על ידי הנאשם ותמורתם הועברה במזומן ישירות לנאשמים. הנאשמים השאירו את המזומן אצלם ולא העבירו את הכספים לחברת 'רוי רום קווי חלוקה', הכל בלא שניתן לכך כל ביטוי בספרי 'יסור' או בספרי 'רוי רום קווי חלוקה'.

(3) חלק מהשיקים בוטלו ולא נפרעו בלא שניתן לכך כל ביטוי בספרי 'יסור'.

4. במעשיו המתוארים לעיל ביצע הנאשם יחד עם אחרים פעולות ברכוש אסור, במטרה להסתיר או להסוות את מקורו, את זהות בעלי הזכויות בו, את מיקומו, את תנועותיו ואת עשיית הפעולות בו.

תסקיר שירות מבחן

3. מתסקיר שירות המבחן מיום 6.9.18 עולה, כי הנאשם בן 44, נשוי ואב לחמישה ילדים. הוא השני בסדר הלידה מבין שמונת ילדי משפחת מוצאו. אביו פנסינור, אמו מוכרת כנכה מזה שנים, כמפורט בתסקיר. כל בני משפחתו מתוארים כמנהלים אורח חיים תקין.

4. הנאשם סיים 12 שנות לימוד. עבד לאורך השנים בתחום שיווק ירקות, כשכיר. לדבריו, בין השנים 2000-2014 עבד כעצמאי בחנות ששכר. בהמשך החל לעבוד עם אחיו בחברה שרכש האח, כמפורט בכתב האישום. בשנה האחרונה שב לעבוד כשכיר בחברה לשיווק ירקות.

5. הנאשם נשא אישה בשנת 1996. לבני הזוג נולדו שלושה ילדים בני 20-13 שנה. בנו בן השש עשרה סובל מסכרת ונזקק לטיפול תרופתי. בשנת 2009 אשתו חלתה בדלקת עמוד השדרה ומאז היא מרותקת לכיסא

גלגלים ומצויה בטיפולים רפואיים שונים. לדברי הנאשם, מאחר שאשתו ובנו אינם ישראלים הוא משלם על הטיפול שלהם באופן פרטי. עוד הוסיף הנאשם וסיפר לשירות המבחן, כי בשנת 2011 קיבל היתר לשאת אישה נוספת. לבני הזוג שני ילדים בני שנתיים וארבע שנים. אשתו השנייה מגדלת את כל הילדים ומנהלת את משק הבית המשותף.

6. אשר לביצוע העבירות, הנאשם הרבה לציין, כי לא הבין כיצד נקלע לסיטואציה, וכי פעל מתוך תמימות. לדבריו, ראה את עצמו "עושה טובה" לאנשים שהכיר בתחום עיסוקו בשיווק ירקות, וזאת בתמורה ל"דמי תיווך". הנאשם שלל לפני שירות המבחן קיומה של כוונה פלילית במעשיו ושלל ידיעה על מעשה מרמה והונאה של האחרים. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם נוטה לבטא עמדה קורבנית למול ההתמודדויות השונות בחייו, וכי פעל מתוך מצוקה הישרדותית, תוך "עצימת עין" לבעייתיות הדינמיקה שנוצרה בינו לבין המעורבים הנוספים. לצד התרשמות קצינת המבחן מיחס מטשטש וממזער את המשמעות הפלילית של מעשיו וחלקו בפרשה, היא התרשמה שבעקבות ההליכים הפליליים הנאשם החל להבין שטעה בהפעלת שיקול דעתו. עוד התרשמה קצינת המבחן, כי הנאשם עסוק בהשלכות ההליך הפלילי על מצבה הכלכלי של משפחתו, במיוחד נוכח חששו מהאפשרות של כניסתו למאסר בפועל, בהיותו המפרנס היחיד.

7. אשר להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום, שירות המבחן התרשם שמדובר באדם אשר לאורך שנים רבות מתמודד עם מצבי חולי כרוניים של אמו, אשתו הראשונה ובנו, ופועל באופן הישרדותי, תוך מילוי מטלות קונקרטיות של פרנסה, והעדר פניות לבחון לעומק השלכות אפשרויות של מעשיו. כל אלה עשויים להוות גורמי סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק. עם זאת, שירות המבחן התרשם, כי לנאשם מערכת ערכים נורמטיבית בבסיסה, הוא נוטה לנהל אורח חיים תקין, הוא חושש מאוד מהשלכות ההליך המשפטי על בני משפחתו, אשר תלויים בו כלכלית. להערכת שירות המבחן כל אלה מהווים גורמים ממתנים הישנות ביצוע עבירות נוספות. שירות המבחן סבור שניהול ההליך הפלילי היווה עבורו גורם מחדד גבולות ומפחית סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק.

8. אשר להמלצה ותכנית שיקום, שירות המבחן התרשם מהעדר בשלות לגעת בעולמו הפנימי ולהתבונן בדפוסי הבעייתיים. כמו כן, נוכח מצבו הכלכלי והעובדה שהוא המפרנס היחיד של שמונה נפשות וכן תומך בהוריו אין לו פניות לכך. על-כן, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו.

9. בסופו של דבר, המליצה קצינת המבחן לשקול הימנעות מהטלת מאסר בפועל בין כתלי בית הסוהר ועל הטלת ענישה מוחשית קונקרטית של מאסר שירוצה בעבודות שירות וקנס לצד הטלת ענישה הרתעתית של מאסר על תנאי וחתימה על התחייבות כספית. לחילופין, ככל שבית-המשפט יחליט על הטלת מאסר בפועל, בקביעת אורך תקופת המאסר יילקחו בחשבון נתוני האישים של הנאשם, וכן תחילת ריצוי המאסר יידחה לצורך התארגנות משפחתית להעדרו של הנאשם מהבית.

טיועני הצדדים לעונש

10. ב"כ המאשימה הדגיש את חומרת מעשיו של הנאשם כפי שעולה מעובדות כתב-האישום המתוקן. הנאשם היה חלק במרמה מתוכננת ושיטתית ביחד עם אחרים. אלה החלו בתכנון המעשים עוד טרם כניסתו של הנאשם לתמונה ומעורבותו מפורטת החל מסעיף 7 לכתב-האישום המתוקן, כאשר הנאשם הצטרף למעשים. הגם שהנאשם אינו היוזם וההוגה של הרעיון, הוא בורג חשוב במערכת המרמה ולקח חלק מרכזי בו. הנאשם נכנס על-מנת ליצור כסות פיקטיבית של קניית התוצרת. הנאשם גם לקח חלק פעיל בכך שנתן שיקים על סך 2,000,000 ₪, בודעו שאין להם כיסוי וזאת על-מנת לייצג את מצג השווא כלפי החקלאים. עוד קיבל הנאשם כספים בסך של 2,500,000 ₪ והפקיד אותם אצל נותני שירותי המטבע. כספים האלה הגיעו לאחרים. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרם נזק של כ- 4,500,000 ₪, כ- 3,000,000 ₪ בשיקים ללא כיסוי וכ- 1,500,000 ₪ בסחורה שבגינה לא הועברו התשלומים לחקלאים. הנאשם נכנס כחוליה פיקטיבית במכירת התוצרת החקלאית. כאמור בכתב האישום, הנאשם היה אמור להרוויח ממרמה זו סך של 50,000 ₪.

11. אשר לערכים המוגנים, ביקש ב"כ המאשימה ליתן דגש לכך שמדובר בחקלאים, שמלכתחילה אין להם משענת בטוחה של עבודה והם תלויים בגורמים אחרים ונדרשים לעיתים לסיוע המדינה בשל כך. הסכומים גרמו לפגיעה קשה בהם, דבר שהוביל לפגיעה בביטחון האישי והתעסוקתי שלהם. ב"כ המאשימה הפנה לפסיקה לתמיכה בטענותיו, וכן לגזרי הדין שניתנו בעניינם של המעורבים האחרים, אשר נדונו לעונשים של בין 4 ל-8 שנות מאסר. ב"כ המאשימה ציין שבניגוד לנאשם, מדובר בנאשמים שניהלו את התיק ולא לקחו אחריות למעשיהם. גזר הדין בעניינם אינו חלוט, שכן הוגשו ערעורים הדדיים לבית-המשפט העליון. ב"כ המאשימה סבר שבהתחשב בעונשים שהוטלו על השותפים וחלקו בביצוע העבירה של הנאשם, אשר מחד, היה שותף פחות מרכזי במעשי המרמה, אך חוליה חיונית במעשי המרמה ומעורב מרכזי בהלבנת ההון, מתחם העונש ההולם בעניינו נע בין 4 ל-6 שנים. אשר למעורב נוסף- שי זקן, אשר לא הוגש כנגדו כתב-אישום, מסר ב"כ המאשימה שהסיבה לכך היא שלא היו די ראיות להעמדתו לדין.

12. אשר לעונש המתאים- ב"כ המאשימה טען שיש לזקוף לחובתו של הנאשם את עברו הפלילי, כאשר צבר לחובתו שתי הרשעות קודמות (ת/1), האחת משנת 2001 בעבירות מע"מ שבגינן הנאשם נדון לעונש של חמישה חודשי מאסר ממש, וכן הרשעה משנת 2010 בעבירה של הפרעה לעובד ציבור. עוד הוסיף וטען שהנאשם לקח אחריות למעשיו רק אחרי עשר ישיבות, לאחר שנשמע עד אחד. מנגד, סבר שיש לזקוף לזכותו של הנאשם, שהוא לקח אחריות למעשיו עוד בשלב החקירה, לקח אחריות למעשיו גם בבית-המשפט וחסך זמן שיפוטי משמעותי. ב"כ המאשימה טען, כי המעורבים האחרים היו מורשעים גם ללא עדותו של הנאשם, אך הנאשם שיתף פעולה באופן מלא ועדותו נתנה נופך נוסף לתיק.

13. אשר להמלצת שירות המבחן, הדגיש ב"כ המאשימה, כי קבלת ההמלצה לגזור על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, פירושו חריגה ממתחם העונש ההולם. ב"כ המאשימה טען בהקשר זה, כי נסיבותיו האישיות של הנאשם מצדיקות הקלה משמעותית בעונשו, אך לא סטייה ממתחם העונש ההולם, וזאת לאור היקף המרמה, הנזקים שנגרמו והענישה הנוהגת. עוד הוסיף שנסיבות אלה היו קיימות בעת ביצוע העבירות, ולכן קשה לבוא ולהסתמך עליהן על מנת לקבל הקלה נוספת. עם זאת, נוכח נסיבותיו האישיות של הנאשם והמלצת שירות המבחן סבר ב"כ המאשימה שיש למקם את עונשו של הנאשם בסמוך לרף התחתון של מתחם העונש ההולם. בסופו של דבר, עתר ב"כ המאשימה להטלת עונש של ארבע שנות מאסר, מאסר על תנאי,

פיצוי למתלוננים, וקנס משמעותי. אשר לסכומי הפיצוי, הפנה ב"כ המאשימה לסכומים שנפסקו בעניינם של שותפיו של הנאשם וכן לתצהירי נפגע העבירה (ת-2/ת-8). ב"כ המאשימה הוסיף, כי הנאשם היה עצור מיום 25.10.15 ועד ליום 8.11.15.

14. מנגד, טען ב"כ הנאשם שיש להתחשב בנסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם ולנזק העצום שייגרם למשפחתו, אם יוטל עליו עונש של מאסר. הנאשם משתכר סך של כ-7,500 ₪ בחודש והוא המפרנס היחיד של משפחתו הגרעינית ושל הוריו. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, הנאשם נכנס לתמונה רק בשלב מאוחר, הוא אינו המתכנן, אינו היוזם ואינו בעל השליטה בביצוע העבירות, וזאת בניגוד לשותפים האחרים. הנאשם הצטרף מתוך תמימות, עצימת עיניים ואי הבנת משמעות הדברים וסבר כי הוא עושה טובה לחבריו. חלקו של הנאשם שולי וזניח ונעשה בו שימוש תוך ניצול חולשתו. הנאשם קיבל בפועל 20,000 ₪ מתוך 50,000 שהובטחו לו, ומעורב נוסף, שי זקן, כלל לא הועמד לדין, ולדבריו, גם לכך יש משמעות.

15. אשר לעונש שהוטל על השותפים, בשונה מעניינם, מדובר בנאשם שלקח אחריות למעשיו עוד בשלב החקירה, שיתף פעולה עם חוקריו, חסך זמן שיפוטי משמעותי, סבר שניתנה לו הבטחה מצד החוקרים בדבר הקלה בעונשו, ועל כן עונשו צריך להיות קל יותר באופן משמעותי.

16. אשר לעברו הפלילי של הנאשם, טען בא כוחו שמדובר בעבירות לא רלוונטיות, ישנות, האחרונה שבהן נעברה לפני עשור, ולכן אין לתת משקל משמעותי לנסיבה זו. ב"כ הנאשם ביקש להעדיף את הפן השיקומי על כל שיקול אחר, שכן מדובר במי שפתח דף חדש, שיתף פעולה עם הרשויות, דואג לפרנסת משפחתו ולטיפול רפואי בהם. הנאשם מבין כיום את גבולות המותר והאסור. על כן ביקש ב"כ הנאשם לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל על הנאשם עונש מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות.

17. אמו של הנאשם סיפרה לבית-המשפט, כי היא חולה מזה 36 שנים. לפני שלוש שנים היא עברה ניתוח להשתלת כליה וכל תקופה זו הנאשם הוא זה שמטפל בה, לוקח ומחזיר אותה מטיפולים רפואיים, מביא את כל צרכיה לביתה, הוא אדם טוב, וגם אשתו ובנו עם בעיות רפואיות. אמו הדגישה כי הוא המפרנס היחיד של משפחתם המונה שמונה נפשות, והם לא יוכלו לחיות בלעדיו. בעניין מצבם הרפואי של בני משפחת הנאשם הוגשו מסמכים רפואיים (נ/1 ו-נ/2).

18. הנאשם בדברו האחרון מסר, כי עשה טעות ומודה בה, הוא לא יחזור על מעשה זה. הנאשם הוסיף כי הוא בעל משפחה, הוא מפרנס אותם, מעבר ל-20,000 ₪ שקיבל בפועל כאשר הובטחו לו 50,000 ₪ לא היו לו טובות הנאה נוספות ממעורבותו בביצוע העבירות. הוא למד לא להתעסק בכספים ופתח דף חדש בחייו. הוא ביקש להתחשב בבני משפחתו החולים, וכי הוא המפרנס היחיד שלהם ושל הוריו.

תצהירי נפגע עבירה

חסן אבו-סאלח ת/2

19. מתצהירו עולה, כי נגרמו לו נזקים רבים הן במישור הכספי והן במישור הנפשי. בשל מעשי המרמה הוא עזב את עבודתו בבית הקירור, לא מצא מקום עבודה חלופי מחמת הקושי במציאת עבודה בגיל כזה. לאחר כמה חודשים עבד במשך תקופה של ארבעה חודשים בהכנת דוחות כספיים, ולאחר מכן פוטר מעבודה זו. כתוצאה מכך קיבל קצבת פיטורים מביטוח לאומי, אשר לדבריו לא הספיקה לאוכל ושתיה. מצבו הכספי הורע מאוד ורק בחודש יולי 2018 מצא עבודה בשכר נמוך שם הוא עובד כיום. מבחינה נפשית, לדבריו, האגודה מונה כ-300 חקלאים מבית הקירור אשר מסתכלים עליו כאדם אשר הכשיל את בית הקירור. מצב רוחו הורע, הוא הסתכסך עם משפחתו והוא חש תחושה של בדידות. הוא מפרנס את משפחתו המונה שש נפשות.

פואד אלשעאר ת/3

20. מתצהירו עולה, כי בעקבות האירוע נגרם לאגודה המאגדת כ-300 חקלאים נזק בסכום של ₪1,200,000, תדמית האגודה נהרסה, האגודה נקלעה לקשיים כלכליים ואף הייתה על סף פירוק ופשיטת רגל. האירוע אף גרם לפיטורי המנהל וחלק מהצוות כדי לשנות את תדמית האגודה.

יהונתן מזרחי ת/4

21. מתצהירו עולה, כי בעקבות האירוע נגרמו לו כחלקאי נזקים כספיים במאות אלפי שקלים וכן נזקים עסקיים, ובעיקר אירוע זה השפיע על חייו באופן אישי.

אבו שאהיו קאסם ת/5

22. מתצהירו עולה, כי בגין האירוע נגרמו לו נזקים עצומים כדלקמן: מכר שלושה דונם אדמה חקלאית של מטעי תפוחי עץ מניב בסכום של 54,000 דולר לפני מיסים, הוא קיבל הלוואה מהבנק בסכום של 180,000 ₪ לטווח ארוך, הוא מכר רכב שהיה בבעלותו בסכום של 40,000 ₪. כן הוא נותר בחובות בסכום של כ-100,000 ₪.

יורם חפץ ת/6

23. מתצהירו עולה, כי סכום הנזק הכספי שנגרם לו כתוצאה מהאירוע הוא 154,490 ₪. סכום זה כולל שיקים שלא נפרעו (חוזרים) וסחורה שנלקחה ולא הועברה תמורה עבורה.

דוד גוטמכר ת/7

24. מתצהירו עולה, כי נרכשה במרמה מהאגודה תוצרת חקלאית (פירות טריים) והוא קיבל המחאות על סך של 211,274 ₪ אשר כולן הוחזרו על ידי הבנק של החברה אותה ניהלו הנאשמים. בנוסף לכך סופקה לנאשמים תוצרת חקלאית בשווי של כ-150,000 ₪ אשר כלל לא ניתנה תמורה עבורה. ניתן אמנם שיק לפיקדון על סך 100,000 ₪ אך במסגרת הנסיבות לא היה טעם כלל להציגו לפירעון בבנק. הוא פירט כי הנזק הממוני שנגרם

לו כלל: אבדן תוצרת חקלאית כנגד המחאות בסכום ₪ 211,274 ואובדן תוצרת חקלאית שלא שולמה בסכום 150,000 ₪. הוצאות משפטיות ואובדן זמן לרבות נסיעות לירושלים לבית המשפט המחוזי בסכום של 15,000 ₪, סך כל הנזק הממוני כולל 376,374 ₪.

אבי חנוכי ת/8

25. לא פירט בתצהירו דבר.

דין והכרעה

מתחם העונש הולם

26. ב"כ הצדדים לא היו חלוקים בשאלה, האם יש לקבוע מתחם עונש הולם נפרד לכל אישום ואישום, או שמא יש לקבוע מתחם אחד לשני האישומים. שניהם עתרו לקביעת מתחם עונש הולם אחד. אף אני סבורה שיש לקבוע מתחם עונש הולם אחד לשני האישומים, וזאת מאחר שמדובר במסכת עבריינית אחת, והאירועים עוסקים בעבירות הקשורות במרמה והלבנת הון שבוצעו בד בבד ובאותו פרק זמן.

27. בהתאם לסעיף 40'ב' לחוק העונשין, העיקרון המנחה בענישה הוא הלימה, קרי: יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש הולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

28. הערך החברתי עליו באה עבירת המרמה להגן הוא חופש ההחלטה, הפעולה והבחירה של המרומה, אשר נשלל ממנו עקב מעשה המרמה. הפגיעה בחופש הרצון של המרומה פירושה, שאילו היו נפרשות בפניו כל העובדות לאשורן, הוא עשוי היה לפעול אחרת מכפי שפעל. עבירת מרמה בנסיבות מחמירות כורכת עמה נסיבות מיוחדות מבחינת צורת המרמה, השיטה, התכנון, התחכום והיקף מעשי העבירה. במקרה זה אף היתה פגיעה משמעותית בזכות הקניין של נפגעי העבירה, אשר נגרם להם חסרון כיס כתוצאה מהאירוע.

29. הערכים המוגנים בעבירות הלבנת הון הם שמירה על שלטון החוק וזכות הקניין, באמצעות שמירת ההפרדה בין כספים שהגיעו ממקור חוקי לכספים שהגיעו ממקור עברייני, ומניעת הפקת רווחים ממעשי עבירה. תכלית חוק זה היא, בין היתר, להילחם בתופעה של עבריינות כלכלית ופיננסית שמבוצעת על-ידי נאשמים מתחכמים, בין אם מתוך כוונה להסוות את המקור העברייני של הכסף, ובין אם כדי לטשטש את העקבות של סכומי כסף נכבדים לבין אותם נאשמים.

30. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, מחד גיסא, הנאשם רכש את אמונם של החקלאים וגזל את כספם יחד עם אחרים. הנאשמים האחרים קיבלו מהחקלאים תוצרת חקלאית בלי לשלם עבורה, על ידי כך שהנאשם בשם

חברת "יסור" (מנהלה בפועל של החברה), סיפק כסות חשבונאית לפעילות פיקטיבית של סחר בתוצרת החקלאית, כך שסחורה שהועברה לחברת "רוי רום שיווק" נרשמה כסחורה שהועברה על ידי הנאשם בשם חברת "יסור", וזאת כדי לייצר מצג שווא לפיו ניר שמעון וצביקה, הנאשמים האחרים מכרו את הסחורה לנאשם, והוא מכר אותה בהמשך ל"רוי רום שיווק". מטרת מצג השווא הייתה לאפשר לניר צביקה ושמעון לטעון כי קריסתו הכלכלית של הנאשם היא זו שמונעת מהם לעמוד בהתחייבויותיהם כלפי חקלאי הצפון, למרות שבפועל הנאשם לא היה אמור לשלם לניר שמעון וצביקה. מכאן, שלנאשם חלק חשוב בתוכנית העבריינית.

31. הנאשם נתן שיקים של חברת "יסור" בגובה של כ-2 מיליון ₪ לחברת "קווי חלוקה", למרות שידע ששיקים אלה לא יכובדו וחברת "יסור" לא קיבלה סחורה בתמורה לשיקים אלה. מתן השיקים נועד, אך כדי להסוות פעולות מרמה כלפי החקלאים. כן הנאשם קיבל עשרה שיקים בסכום של 1.5 מיליון ₪ מחברת "רוי רום שיווק" בתמורה לסחורה שהועברה על שם חברת "יסור" והוא הפקיד אותם אצל נותן שירותי מטבע. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרם נזק לחקלאים בסך של כ-3,000,000 ₪ שיקים של חברת "קווי חלוקה" עבור רכישת הסחורה מהם על אף שידעו כי לא יהיה כיסוי מספיק בחשבון הבנק של "קווי חלוקה" וכן נזק בסך של 1,500,000 ₪ עבור סחורה אשר נרכשה מהחקלאים ובגינה לא הועברו תשלומים לחקלאים. מכתב האישום עולה, כי הנאשם היה אמור להרוויח ממרמה זו סכום של 50,000 ₪ (כאשר בפועל, לדבריו, קיבל 20,000 ₪).

32. מספר הנפגעים מהעבירה הוא רב, מדובר באוכלוסיית החקלאים אשר הנאשם לא בחל בניצול חולשתם במטרה לגזול שלא כדין את כספם. ידוע כי לאוכלוסייה זו אין משענת בטוחה של עבודה והם תלויים בגורמים אחרים ונדרשים לעיתים לסיוע מהמדינה. כתוצאה ממעשה מרמה זה נפגע ביטחונם האישי וכן נפגע מקור פרנסתם. על כן הנזק שנגרם מביצוע העבירה הוא רב וכבד. מתצהירי נפגעי העבירה עולה, כי הנאשם ושותפיו לביצוע העבירות, גרמו לנפגעי העבירה הפסד כספי משמעותי והסבו לחלקם עוגמת נפש מרובה, כן לחלקם נגרם נזק משמעותי נוסף בכך שעזבו את מקום עבודתם כתוצאה מהאירוע.

33. מאידך גיסא, הנאשם איננו העבריין העיקרי בתיק זה, הוא לא היוזם וההוגה של התוכנית העבריינית. הוא הצטרף למעשי העבירה, רק כעבור כמה חודשים, בעקבות פנייתם של ניר צביקה ושמעון אליו. בייחס לסכומי המרמה, הנאשם קיבל חלק קטן מאוד מסכומים אלה, בתמורה לשותפותו במזימה.

34. אשר לענישה הנוהגת, ב"כ המאשימה הגיש פסיקה לתמיכה בטענותיו לעניין העונש, אולם לא הוצגה פסיקה מטעם ההגנה. אכן, קיים קושי מסוים לאתר גזרי-דין הדומים לנסיבות שלפנינו. עם זאת, עיון בגזרי הדין בעבירות מרמה בחבורה ובהיקף נרחב, מלמד כי טווח הענישה בעבירה זו הוא רחב ומשתנה נוכח נסיבות ביצוע העבירות והנסיבות הספציפיות של מבצעה. אדגיש כבר עתה, כי פסקי הדין אותם הגישה המאשימה היו בנסיבות חמורות יותר מהמקרה שלפני נוכח חלקו של הנאשם שהוא אינו מרכזי בביצוע העבירה ובשל הנסיבות הייחודיות של מקרה זה.

35. בע"פ 80/13 **בנו זוסמן נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו (1.11.2013) - הורשע נאשם, נעדר עבר פלילי, בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, בשתי עבירות של ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, בעבירה של זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות, בעבירה של שימוש במסמך מזויף, ובעבירה של עשיית פעולה ברכוש אסור בקשר לעסקת מרמה בשווי של 20,000,000 דולר בכך שהמערער ונאשם נוסף בימו בשנת 2000 מפגש משותף עם הפטריארך וגורמים נוספים בירושלים במסגרתו הושגה כביכול הסכמת הפטריארכיה להארכת החכרת קרקעות הכנסיה בשכונת רחביה וטלביה בירושלים לקק"ל ב-999 שנים נוספות בתמורה לסכום כאמור, תוך שהמערער גרף לכיסו מיליוני דולרים. על הנאשם שם הושת עונש מאסר של חמש שנים וששה חודשים לריצוי בפועל, עשרה חודשים מאסר על תנאי, וקנס כספי בסך ₪ 4,000,000 או שנתיים מאסר תמורתו. בית-המשפט העליון לא התערב בגזר הדין.

36. ברע"פ 158/13 **עוז נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו (7.2.2013) - הנאשם הורשע, בעקבות הודאתו במסגרת הסדר טיעון, ב-24 אישומים הכוללים שרשרת עבירות של קבלת דבר במרמה, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, הוצאת שיק ללא כיסוי, גניבה בידי מורשה, ועוד. הוא יצר קשר בהזדמנויות רבות עם חברות, אנשי עסקים ואנשים פרטיים, אשר היו מצויים במצוקה כלכלית והתחייב לקנות מהם חלק מהחברה, או להפוך לשותף פעיל בחברה, או לממן את פעילותה של החברה בדרכים שונות על ידי שימוש בשיטות פעולה מתוחכמות על מנת להוציא כספים במרמה מקורבנותיו והם נענו להצעת הנאשם אשר התחייב לסייע להם בדרכים שונות. סך הכל הוציא הנאשם מקורבנותיו **₪ 1,700,000** במזומן או בשוה כסף, וכן שיקים בסך כולל של 4,900,000 ₪. בגין מעשים אלו הטיל עליו בית משפט השלום **7 שנות מאסר** לריצוי בפועל. ערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי נדחה, וכך גם בקשת רשות ערעור אשר הוגשה לבית המשפט העליון, שקבע כי מדובר בעונש ראוי ומאוזן.

37. בע"פ 5025/11 **פלוגי נ' מדינת ישראל ואח'**, פורסם בנבו (25.11.2012) - בבית המשפט המחוזי הורשע נאשם (לאחר הודאתו) בשמונה אישומים, בביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, הוצאת המחאה ללא כיסוי, זיוף שטר כסף, דרישת נכס באיומים, סחיטה באיומים והדחה בחקירה. המערער עשה שימוש שיטתי, מגוון ונרחב בהמחאות חסרות כיסוי על-מנת לצבור לעצמו ביועין רכוש שלא כדין ואיים פעמים רבות על חייבים וסחט מהם באיומים סכומי כסף וטובות הנאה, שיעור הנזק הוערך בשיעור של 850,000 ₪. על הנאשם הוטל עונש מאסר של חמש שנים ופציויים בסכום כולל 151,000 ₪ לכל אחד מהמתלוננים. בית המשפט העליון דחה את הערעור על העונש.

38. בע"פ 8265/13 **דימיטרי מליכאל נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו (11.6.17) בית המשפט העליון קיבל במידה חלקית את הערעור על גזר הדין במסגרתו הושת על הנאשם עונש של 11 שנים וחודשיים מאסר, בגין עבירות מרמה, זיוף, סחיטה והדחה, עבירות על חוק המחשבים ועל חוק הלבנת הון במהלך השנים 2007-2011. מדובר בנאשם שבעת ששהה מחוץ לגבולות ישראל והיה אסיר נמלט, ניהל מסכת מרמה מתוכננת, שיטתית ומתוחכמת במסגרתה קיבל כספים רבים ממאות אזרחים וגופים ישראלים. מסכת המרמה התמקדה בקבלת כספים מאזרחים יוצאי חבר העמים שהיו זקוקים להלוואה, ולא יכולים היו לקבלה במסגרות הבנקאיות המקובלות. לשם הוצאת תכניתו אל הפועל, היה המערער מפרסם מודעות המציעות הלוואות בתנאים נוחים. כשהיו פונים אליו בעקבות מודעות אלה, היה דורש מן הפונים כספים בתירוצים שונים כתנאי

מקדים לקבלת ההלוואה, וזאת מבלי שתהא לו כל כוונה להעניק הלוואה או להשיב את הכספים שדרש. את הכספים קיבל המערער לידיו באמצעות אנשי קש שגויסו על ידיו, שתפקידם היה לקבל את כספי המרמה בישראל ולהעבירם למקום שהותו באוקראינה. במסגרת מרמה זו קיבל המערער סכום של 2,717,944 ₪. בית המשפט העליון קיבל את הערעור בחלקו, והפחית את עונש המאסר ב-8 חודשים, משום שהמערער הביע נכונות לתשלום הפיצוי, עברו הפלילי אינו מכביד והוא הכיר באחריותו לעבירות.

39. בע"פ (י-ם) 536-07-15 **יובל זקן נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו (27.5.15) בית המשפט המחוזי דחה את ערעור המערער על גזר הדין בו הושת על המערער שנתיים מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלונן בשל התחזות המערער למנהל בחברת "עמיגור" וכך קיבל מהמתלונן במרמה סכום מצטבר של 140,000 ₪ על מנת ששיג עבורו בדיור הציבורי דירה בת 3 חדרים ומרפסת בבניין החדש.

40. במכלול הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, מידת הפגיעה בערך המוגן, אשמו של הנאשם והענישה הנוהגת לגבי העבירות, כאמור, בשים לב לכך שמדובר במי שלא יזם את העבירה וקיבל חלק מזערי מכספי העבירה, אני סבורה, כי מתחם הענישה ההולם בנסיבות המקרה דנן נע בין שנתיים מאסר בפועל לבין חמש שנות מאסר בפועל.

סוגיית הסטייה מן הממתחם

41. למרות המלצת שירות המבחן להטלת עונש של מאסר שירוצה בעבודות שירות, נוכח חומרת העבירה, והצורך לתת דגש על הרתעת הרבים, וכן בהתחשב באמור בתסקיר לפיו קצין המבחן מסר, כי לנאשם נטייה לטשטש את בעייתיות מעשיו ואת חלקו במעשים, ובהתחשב בעובדה, כי שירות המבחן אף לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם, וכן משום שנסיבותיו האישיות היו קיימות בעת ביצוע העבירה, לא מצאתי לאמץ את המלצת שירות המבחן, ולחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, אלא התחשבתי בהמלצת שירות המבחן בקביעת העונש המתאים. כמו כן, לא מצאתי לחרוג לחומרה מטעמי הגנה על הציבור, בהתחשב באורח החיים הנורמטיבי אותו מנהל הנאשם, העדר עבר פלילי משמעותי ולא עולה מסוכנות גבוהה מתסקיר שירות המבחן וכן נסיבות אישיות קשות העולות מהתסקיר.

42. יוער בהקשר זה, כי לא ניתן לראות בנסיבותיו האישיות של הנאשם, כמצדיקות חריגה ממתחם העונש ההולם. הגם שהפסיקה הכירה בחריגה ממתחם העונש ההולם בנסיבות רפואיות ייחודיות בע"פ 5569/14 **לופליאנסקי נ' מדינת ישראל** (29.12.2015) (להלן: **עניין לופליאנסקי**), אין להקיש משם לענייננו. במקרה שלפניי, אין מדובר במי שבריאותו לקויה, באופן ששליחתו למאסר תפגע בתוחלת חייו, אלא מדובר במצב בו בריאות בני משפחתו לקויה, ומצב זה נמשך שנים ארוכות עוד טרם ביצוע העבירות. ההכרעה בעניין לופליאנסקי נעשתה על רקע הנסיבות המיוחדות לאותו מקרה, כאשר מצבו הרפואי של המערער שם לא היה שנוי במחלוקת, וכאשר בית המשפט התרשם שכליאתו של המערער תביא לקיצור תוחלת חייו. מה שאין כן בענייננו. על כן אין לפתוח פתח נוסף לחריגה ממתחם העונש ההולם, במקרה זה, כאשר עמדת המחוקק ברורה, כי יש לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, כאמור בסעיף 40ד' לחוק העונשין.

43. עוד יצוין בהקשר זה, כפי שנפסק ברע"פ 2258/13 אליהו מאירוב נ' מדינת ישראל (ניתן 30.4.13 שם בפסקה 13), "כי על אף חשיבות המלצותיו של שירות המבחן, גזירת הדין נעשית בידי הערכאה השיפוטית ומכאן שעמדת שירות המבחן, אינה אלא אחד השיקולים העומדים בפני בית המשפט בבואו לגזור את דינו של הנאשם - לעיתים יאמץ בית המשפט את המלצת שירות המבחן במלואה, לעיתים יאמץ אותה בחלקה ולעיתים ידחה אותה מכל וכל. כל עניין ונסיבותיו הוא, וכל מקרה ייבחן לגופו, תוך מתן משקל ראוי להמלצת שירות המבחן".

העונש המתאים

44. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה וכמפורט בסעיף 40יא לחוק העונשין. הגם שהנאשם נטל אחריות על מעשיו לאחר עשר ישיבות ושמיעת עד אחד, אני זוקפת לזכותו כי הודה בעובדות כתב האישום לאחר שתוקן, חסך זמן שיפוטי משמעותי וחסך שמיעתם של מתלוננים רבים ולקח אחריות למעשיו. עוד התחשבתי לקולא בכך שהנאשם נטל אחריות עוד בשלב החקירה ושייתף פעולה עם הרשויות באופן מלא ואף מסר עדות במשפטם של המעורבים האחרים בפרשה. עוד זקפתי לזכותו את הצער שהביע לפני בדברו האחרון, ואת שאיפתו לנהל אורח חיים נורמטיבי. כמו כן נתתי משקל נכבד לנסיבות חייו הלא פשוטים של הנאשם, המצב הכלכלי הקשה בו תהא שרויה משפחתו כפועל יוצא של מאסרו, כאשר הוא המפרנס היחיד של משפחתו והמצב הרפואי של אמו, בנו ואשתו הראשונה כפי שעולה מהתסקיר והוא מטפל בהם ודואג לצרכם. כמו כן התחשבתי בכך שהנאשם שהה במעצר כשבועיים. בנוסף לכך התחשבתי בחלוף זמן של שלוש שנים מעת שהנאשם נעצר ושוחרר, כאשר בתקופה זו לא עבר הנאשם עבירות נוספות.

45. לחומרא שקלתי כי בעבירות בהן עסקין, יש ליתן דגש גם על הרתעת הרבים. עוד שקלתי לחומרא שלנאשם שתי הרשעות קודמות- הרשעה אחת משנת 2001 בעבירות מס בגין נדון לחמישה חודשי מאסר בפועל וכן הרשעה נוספת בעבירת הפרעה לעובד ציבור משנת 2010 בגינה נדון למאסר מותנה. הגם שאין להקל ראש ברישומו הפלילי של הנאשם סבורני, כי אין לתת לנתון זה משקל משמעותי לחומרה, בהינתן העובדה שההרשעה הרלוונטית היחידה היא זו שנעברה לפני כ-18 שנים.

46. לשיקולי אחדות הענישה ביחס ליתר הנאשמים בפרשה, יש משקל ממשי :

47. "אין חולק כי במסגרת עקרון אחדות הענישה על בית המשפט להתחשב בעונשים שהוטלו על אחרים, הגם שהפסיקה הדגישה כי עקרון זה אינו חזות הכל ויכול שיסוג מפני עקרונות וערכים אחרים" (ע"פ 993/16 פלוני נ' מדינת ישראל [22.12.16]). עוד נקבע כי "עקרון אחדות הענישה בפלילים מחייב כי במצבים דומים מבחינת אופי העבירות ונסיבותיהם האישיות של הנאשמים, ראוי להחיל במידת האפשר שיקולי ענישה דומים" (ראו: ע"פ 5814/14 עספור נ' מדינת ישראל (14.06.2015), בפסקה 7). עם זאת, נפסק כי אין מדובר בכלל 'מתמטי', וכי אין דין אחד לכל העבריינים המורשעים באותו סוג של עבירות (ראו: ע"פ 5080/15 עביד נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (10.03.2016) (ע"פ 4154/16 דהוד נ' מדינת ישראל [19.1.17], פסקה 13). לפיכך, בנוסף לשיקולי הענישה שמניתי

לעיל, במסגרת השיקולים לבחינת העונש המתאים יש לשקול גם את העונשים שהוטלו על המעורבים אחרים בפרשה זו. יובהר, שכולם הורשעו לאחר ניהול הוכחות, וזאת לאחר שמיעת עשרות עדים. יוער, כי גזר דינם אינו חלוט, שכן הוגשו ערעורים הדדיים לבית המשפט העליון.

48. **ניר בנימין** - הורשע בעבירת קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות), עבירת סחיטה באיומים, עבירת קבלת דבר במרמה, עבירת איסור הלבנת הון ועבירות לפי פקודת מס הכנסה. נאשם זה הוביל את המהלך העברייני הכולל באמצעות רכישת החברה שנועדה מלכתחילה לצורך ביצוע רבות מהעבירות העיקריות. לחובתו שבע הרשעות קודמות במגוון סוגי עבירות, רבות מהן בגין אלימות לסוגיה. בעניינו נקבע מתחם עונש הולם בין 7-9 שנות מאסר. ובסופו של דבר הושתו עליו 8 שנות מאסר, מאסר מותנה, קנס ופיצויים.

49. **שמעון טובול** - הורשע בעבירת קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות), עבירת סחיטה באיומים, עבירת קבלת דבר במרמה, עבירת איסור הלבנת הון ועבירת שימוש במסך מזויף. נאשם זה היה שותף מרכזי, לחובתו שתי הרשעות קודמות. אולם הוא מדרגה שנייה לשותף העיקרי, היינו נאשם 1. בעניינו נקבע מתחם עונש הולם בין 4 וחצי ל- 7 שנות מאסר. בסופו של דבר הושתו עליו שש שנות מאסר, מאסר מותנה ופיצויים.

50. **צבי בנימין** - הורשע בעבירת קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות), עבירת קבלת דבר במרמה, עבירת שימוש במסמך מזויף, עבירת איומים ועבירות לפי פקודת מס הכנסה (בהשוואה לעניינו, נאשם 3 לא הורשע בעבירת סחיטה או בעבירת איסור הלבנת הון). נאשם זה הוא שותף משני לנאשם 1, לחובתו שבע הרשעות קודמות, מרביתן בגין עבירות אלימות וסמים והוא ביצע את העבירות כאשר תלוי ועומד נגדו מאסר מותנה באשר לעבירות אלימות. בעניינו נקבע כי מתחם העונש ההולם בין 4-5.5 שנות מאסר. בסופו של דבר בית המשפט גזר על הנאשם עונש של 4 שנים ו-4 חודשים מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס ופיצויים.

51. בהתחשב במיקומו הנמוך של הנאשם בהיררכיה העבריינית, כך שחלקם של שלושת הנאשמים האחרים היה עיקרי יותר מהנאשם בתיק דן ובעונשים שנגזרו על אחרים, בהתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, כפי שתוארו בהרחבה הן על ידי סנגורו, הן על ידי אמו שהעידה לפניי בשלב הטיעונים לעונש, בהתחשב בשיתוף הפעולה שלו עם רשויות החקירה, ובהתחשב בעברו הפלילי הלא מכביד, ובכך שאין מחלוקת בין הצדדים שיש להשית על הנאשם עונש ברף התחתון של המתחם, אני סבורה כי יש להטיל על הנאשם את העונשים כדלהלן:

א. שנתיים מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו (15.10.15 ועד ליום 8.11.15).

ב. 12 חודשי מאסר, הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור במשך

שלוש שנים מיום שחררו עבירות מרמה, כאמור בסימן ו' לחוק העונשין או עבירות על חוק איסור הלבנת הון.

ג. קנס כספי בסך של 10,000 ₪ או שלושה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.1.2020 ובכל ראשון לחודש שלאחריו. ככל שלא ישולם הקנס, כולו או חלקו, במועדים שנקבעו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

ד. אשר לשאלת הפיצוי- נוכח העובדה שלא נוהל הליך הוכחות לפניי, ולא נקבעו ממצאים עובדתיים על ידי, אין לי אלא להסתמך על עובדות כתב האישום המתוקן. מעובדות אלה לא עולים שמותיהם של נפגעי עבירה או מהו הנזק שנגרם לכל אחד מהם, אלא הדברים מתוארים בקווים כללים בלבד. על כן, הגם שהוגשו תצהירי נפגע עבירה לפניי, אינני יכולה לחרוג מעובדות כתב האישום המתוקן, שאינו מפרט את שמותיהם או את נזקיהם, ועל כן לא מצאתי לפסוק פיצויים בנדון. בהקשר זה יוער, כי במסגרת ת"פ 44041-11-15 נפסקו להם פיצויים.

המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ל' חשוון תשע"ט, 08 נובמבר 2018, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.